



OTSUS

14.10.2019 nr 5-5/2019-056

Koondumisele nr 34/2019 VEHO Oy Ab / aktsiaselts SILBERAUTO ettevõtja osa, Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB loa andmine

1. Koondumine

17.09.2019 esitas äriühing VEHO Oy Ab (registrikood 0115761-6) Konkurentsiametile koondumise teate, mille kohaselt sõlmisid VEHO Oy Ab ja aktsiaselts SILBERAUTO (registrikood 10097392) 30.08.2019 aktsiate ostu-müügilepingu. Ostu-müügilepingu kohaselt omandab VEHO Oy Ab aktsiaseltsi SILBERAUTO ettevõtja osa ning 100%-lise osaluse Silberauto Eesti AS-is (registrikood 10284932) ja 100%-lise osaluse Silberauto UAB-s (registrikood 111748996).

Tehingu tulemusena omandab VEHO Oy Ab valitseva mõju aktsiaseltsi SILBERAUTO ettevõtja osa, Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB üle konkurentsiseaduse (edaspidi KonkS) § 2 lg 4 tähenduses. Antud juhul on tegemist koondumisega KonkS § 19 lg 1 p 2 sätestatud viisil.

Konkurentsiamet avaldas 17.09.2019 ülalnimetatud koondumise teate saamise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Asjast huvitatud isikud nimetatud koondumise kohta arvamusi ja vastuväiteid ei esitanud.

2. Koondumise osalised

KonkS § 20 punkti 2 kohaselt on koondumise osaliseks füüsiline isik või ettevõtja, kes omandab valitseva mõju ühe ettevõtja või tema osa või mitme ettevõtja või nende osade üle.

KonkS § 20 punkti 4 järgi on koondumise osaliseks ettevõtja, kelle üle või kelle osa üle valitsev mõju omandatakse.

Seega on koondumise osalisteks VEHO Oy Ab, aktsiaselts SILBERAUTO, Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB.

VEHO Oy Ab on Soome Vabariigis registreeritud äriühing. VEHO Oy Ab aktsiad kuuluvad laiale ringile füüsilistele isikutele ja ühele juriidilise isikule. Ühegi isiku osalus VEHO Oy Ab-s ei võimalda teostada valitsevat mõju äriühingu üle üksi ega ühiselt mõne teise aktsionäriaga. Samuti puuduvad VEHO Oy Ab aktsionäride vahel kokkulepped ühise valitseva mõju teostamiseks. VEHO Oy Ab kontserni tüdarettevõtjad tegelevad erinevatel tegevusaladel, millest põhilised on seotud sõidukite müügiga ja nendega seotud teenuste osutamisega. VEHO Oy Ab kontserni kuuluvad ettevõtjad tegutsevad peamiselt Soomes ja Rootsis ning Eestis, Leedus ja Lätis. Eestis kuulub VEHO Oy Ab kontserni VEHO Eesti AS, mille põhitegevuseks on uute Citroëni sõiduautode ja tarbesõidukite maaletoomine,

uute Citroëni ja Honda sõiduautode ja tarbesõidukite ning nendega seonduvate varuosade jaemüük, sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont, sõiduautode ja tarbesõidukite renditeenused ning kasutatud autode jaemüük. VEHO Oy Ab kontserni ettevõtjatest tegutseb Eestis veel Lemiro Eesti OÜ, kelle põhitegevuseks on kinnisvara üürile andmine.

Aktsiaselts SILBERAUTO kuulub valdusühingu Merbu OÜ valitseva mõju alla, mis on omakorda füüsilise isiku V.K. (isikukood [...]) valitseva mõju all. Aktsiaselts SILBERAUTO tegeleb Mercedes-Benz, Jeep, Maserati, Mitsubishi ja Mitsubishi Fuso kaubamärki kandvate busside, sõidu-, tarbe- ja veoautode ning nende varuosade ja lisaseadmete maaletoomise ning hulгимүүгига Eestis ja Leedus. Jaemүүгига tegelevad aktsiaseltsi SILBERAUTO tütarettevõtjad Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB. Aktsiaseltsi SILBERAUTO tütarettevõtja Silwi Autoehituse Aktsiaselts tegeleb mootorsõidukite ümberehituse ja erisõidukite ehitusega (eelkõige sõidukite kohandamine kasutamiseks eriotstarveteks, sh operatiivsõidukitena või reisibussidena).

Aktsiaseltsi SILBERAUTO tehinguga müüdava ettevõtja osa põhitegevuseks on Mercedes-Benz, Jeep, Maserati, Mitsubishi ning Mitsubishi Fuso kaubamärki kandvate uute sõidukite ning nende varuosade ja tarvikute maaletoomine Eestisse (ja ka Leetu) ning sellele järgnevalt hulгимүүк (peamiselt kontserni sees jaemүүгига tegelevatele ettevõtjatele, kuid vähesel määral ka kolmandatele isikutele).

3. Õiguslik hinnang

3.1. Koondumise kontrolli kohaldamine

KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollitakse koondumist, kui koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käibed Eestis kokku ületavad 6 000 000 eurot ja vähemalt kahe koondumise osalise käibed Eestis ületavad kummalgi 2 000 000 eurot.

Koondumise osaliste eelnenud majandusaasta käive Eestis oli kokku üle 6 000 000 euro ja vähemalt kahe koondumise osalise Eesti käive eraldi ületas nimetatud perioodil 2 000 000 eurot, mistõttu kuulub nimetatud koondumine KonkS § 21 lg 1 kohaselt kontrollimisele.

3.2. Kaubaturud

KonkS § 3 lg 1 kohaselt on kaubaturg hinna, kvaliteedi, tehniliste omaduste, realiseerimis- ja kasutustingimuste ning tarbimis- ja muude omaduste poolest ostja seisukohalt omavahel vahetatavate või asendatavate (edaspidi asendatavate) kaupade käibimise ala, mis hõlmab muu hulgas kogu Eesti territooriumi või selle osa.

Majandus- ja kommunikatsiooniministri 17.07.2006 määruse nr 69 Koondumise teate esitamise juhendi (edaspidi Juhend) § 8 lg 3 punkti 1 kohaselt on horisontaalselt mõjutatud kaubaturuks selline kaubaturg, kus tegutseb vähemalt kaks koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat ja koondumine tekitab vähemalt 15% ühise turuosa. Sama paragrahvi lõike 3 punkti 2 kohaselt on vertikaalselt mõjutatud kaubaturuks iga kaubaturg, kus tegutseb üks või mitu koondumise osalist või nendega samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, mis eelneb või järgneb kaubaturule, kus tegutseb mõni teine koondumise osaline või temaga samasse kontserni kuuluvat ettevõtjat, ning kus mõne osalise individuaalne turuosa või osaliste ühine turuosa on vähemalt 25%, olenemata sellest, kas nad on tegelikult müüja ja ostja suhetes või mitte.

Võttes aluseks Konkurentsiameti varasemat praktikat ning arvestades käesoleva koondumise osaliste äritegevust, võib antud koondumise puhul eristada järgnevad kaubaturud, kus tegutsevad mõlemad koondumise osalised:

- uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute hulгимүүк;
- uute sõiduautode ja tarbesõidukite ning nende varuosade ja tarvikute jaemүүк;
- kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemүүк;
- sõiduautode ja tarbesõidukite hooldus ja remont;
- sõiduautode ja tarbesõidukite renditeenused.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite hulгимүүги ja jaemүүги eristamine on kohati hägustunud. Seda ilmestab ka käesolev koondumine, mille tulemusel hulgi- ja jaemүүк koonduvad ühe ettevõtja kätte ning selle tulemusel on üldjuhul muutunud hulгимүүк Eestis kontsernisiseseks. Seega antud koondumise menetlemisel uute sõiduautode ja tarbesõidukite hulгимүүги ja jaemүүги kaubaturgid ei eristata.

Uute ning kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemүүк on valdavalt riigisisene, hõlmates kogu Eesti territooriumi. Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi geograafiliseks käibimise alaks võib olla üldjuhul lokaalsem piirkond kui kogu Eesti territoorium.

Kuivõrd käesoleva koondumise puhul turu struktuur oluliselt ei muutu ning koondumine ei mõjuta oluliselt konkurentsiolukorda ühelgi koondumisega seotud kaubaturul, ei ole kaubaturgude täpne piiritlemine antud koondumise puhul vajalik. Samas analüüsib Konkurentsiamet käesoleva koondumise puhul konkurentsiolukorda Eestis eespool nimetatud kaubaturgudel, mille osas koondumise osaliste äritegevus kattub.

3.3. Hinnang koondumisele

KonkS § 22 lg 3 kohaselt keelab Konkurentsiamet koondumise, kui see oluliselt kahjustab konkurentsi kaubaturul, eelkõige turgu valitseva seisundi tekkimise või tugevnemise kaudu.

KonkS § 13 lg 1 järgi omab turgu valitsevat seisundit ettevõtja või mitu samal kaubaturul tegutsevat ettevõtjat, kelle positsioon võimaldab tal/neil sellel kaubaturul tegutseda arvestataval määral sõltumatult konkurentidest, varustajatest ja ostjatest. Turgu valitseva seisundi olemasolu eeldatakse, kui ettevõtjale või mitmele samal kaubaturul tegutsevatele ettevõtjale kuulub kaubaturul vähemalt 40 protsenti käibest.

Koondumise osalised, st nii VEHO Oy Ab ja samasse kontserni kuuluvad ettevõtjad kui ka Aktsiaseltsi SILBERAUTO tehinguga müüdav ettevõtja osa ning Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB tegelevad ühtedel ja samadel kaubaturgudel, mistõttu on käesoleval juhul tegemist kaubaturgude horisontaalse kattuvusega.

Uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemүүги kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet Autode Müügi- ja Teenindustevõtete Eesti Liidu (AMTEL) 2018. aasta koondandmeid, mis kajastavad Eestis müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite mahtusid. Andmete kohaselt oli müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv 31 614. Koondumise osaliste poolt 2018. aastal müüdud uute sõiduautode ja tarbesõidukite arv kokku oli [...].

Eeltoodust tulenevalt kujuneb koondumise osaliste ühine turuosa uute sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügil väiksemaks kui 10%.

Kasutatud sõiduautode jaemüügi kaubaturu analüüsimisel kasutas Konkurentsiamet koondumise osaliste poolt esitatud andmeid, mille kohaselt kogu kaubaturu suuruse hinnang põhineb Maanteeameti poolt avaldatud statistikal¹. Vastavalt Maanteeameti statistikale toimus 2018. aastal kasutatud sõiduautode omanike vahetusi Eestis kokku 124 978. Koondumise osaliste poolt 2018. aastal müüdud kõikide kasutatud autode ja tarbesõidukite arv oli [...]. Sellest tulenevalt ei ole koondumise osaliste turuosad kokku kasutatud sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturul märkimisväärsed ning hinnanguliselt ei ületa 2%. Kasutatud sõiduautode jaemüügiga tegeleb Eestis väga suur hulk erinevaid äriühinguid. Lisaks konkureerivad antud turul ettevõtjatega ka eraisikutest müüjad, kes reklaamivad autode müüki meedia vahendusel (nt veebiportaalides).

Sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kaubaturu analüüsimisel ning kogu kaubaturu mahu määramisel kasutas Konkurentsiamet Statistikaameti 2017. aasta mootorsõidukite hoolduse ja remondi kohta avaldatud müügitulu Eestis², mis oli 165,1 miljonit eurot. Koondumise osaliste poolt 2017. aastal sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi osutatud teenuste müügikäive oli [...] miljonit eurot, mis moodustab sõiduautode ja tarbesõidukite hoolduse ja remondi kogu müügitulust Eestis alla 5%.

Sõiduautode ja tarbesõidukite renditeenuste kaubaturu kogumahu kohta puudub vastav avalik statistika, seega tugines Konkurentsiamet sõiduautode ja tarbesõidukite renditeenuste kaubaturu analüüsimisel koondumise teates esitatud andmetele ning hindas koondumise osaliste kahekümne viie suurema konkurendi 2018. aasta majandusaasta aruannetest tulenevaid näitajaid sõiduautode ja tarbesõidukite rentimise (EMTAK 77111) valdkonnas, millest nähtus, et koondumise osaliste ühine turuosa ei ületa 15%. Võttes arvesse, et koguturu maht on oluliselt suurem, on ka märgitud turuosa tegelikult oluliselt madalam.

Koondumise osalistega samadel kaubaturgudel tegutseb veel mitmeid ettevõtjaid. Näiteks AMTEL-i poolt avaldatud 2018. aastal registreeritud uute sõiduautode markide lõikes TOP 10-sse kuuluvast 18 781 sõidukist moodustas TOYOTA 22%, ŠKODA 17%, RENAULT 13%, VOLKSWAGEN 10%, KIA 9%, PEUGEOT 6%, OPEL 6%, SUBARU 5%.

Sõiduautode ja tarbesõidukite jaemüügi kaubaturul tegutsevad Eestis veel mitmed koondumise osaliste konkurendid, näiteks: Amserv Grupi AS, ELKE GRUPI AKTSIASELTS, Aktsiaselts Auto 100, Moller Auto Tallinn OÜ, aktsiaselts INFO-AUTO, Eurostauto OÜ, osatühing Inchcape Motors Estonia, ABC MOTORS AS, City Motors Aktsiaselts, OSAÜHING CATWEES jt.

Eeltoodut arvestades on Konkurentsiamet seisukohal, et käesoleva koondumise tulemusena ei muutu oluliselt konkurentsiolukord ega kaubaturgude struktuur. Samuti ei tekita ega tugevda käesolev koondumine turgu valitsevat seisundit KonkS § 13 lg 1 tähenduses. Seega

¹ <https://www.mnt.ee/et/ametist/statistika/soidukite-statistika#tab-1>

² http://pub.stat.ee/px-web.2001/Dialog/varval.asp?ma=KM0021&ti=KAUPADE+JA+MOOTORS%D5IDUKITE+HOOLDUSE+JA+REMONDITEENUSTE+M%DC%DCK+JOOKSEVHINDADES+PIIRKONNA+++J%C4RGI&path=../Database/Majandus/17Sisekaubandus/04Sisekaubanduse_majandusnaitajad/&lang=2

ei esine käesoleva koondumise puhul KonkS § 22 lg 3 nimetatud asjaolusid, mis tingiksid koondumise keelamise.

Lähtudes eeltoodust ja juhindudes KonkS § 27 lg 1 p 1 otsustab Konkurentsiamet

anda loa VEHO Oy Ab ning aktsiaselts SILBERAUTO ettevõtja osa, Silberauto Eesti AS ja Silberauto UAB koondumisele.

Otsuse peale võib esitada vaide Konkurentsiameti peadirektorile haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse Tallinna Halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras 30 päeva jooksul, arvates käesoleva otsuse teatavakstegemisest.

KonkS § 27 lg 6¹ kohaselt peavad koondumise osalised koondumise jõustama kuue kuu jooksul koondumiseks loa andmise otsuse kehtima hakkamisest arvates. Konkurentsiamet võib koondumise osalise põhjendatud taotluse alusel seda tähtaega ühe korra pikendada kuni ühe aastani.

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Rõõmusaar
Konkurentsimeenistuse juhataja – peadirektori asetäitja

Konkurentsiameti 14.10.2019 otsuse nr 5-5/2019-056 ära kiri on samane originaaliga. Ära kirjast on välja jäetud ärisaladused, vastavad kohad on tekstis tähistatud nurksulgudega.

/Svetlana Ljutova/ 16.10.2019